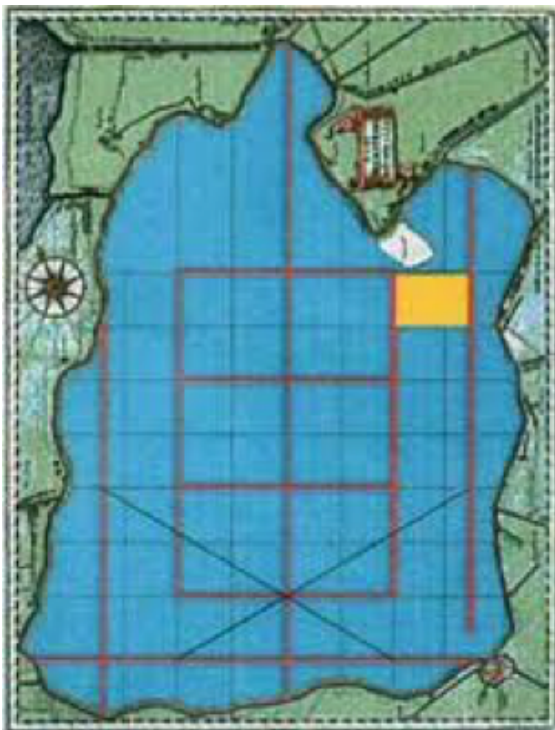

Middagbezoek aan de CONO-kaasfabriek in West-Beemster

Na de lunch zijn we naar de nieuwe CONO-kaasfabriek in West-Beemster gereden, vanuit de kant van Midden-Beemster komt de essentie van het al meermalen bekroonde ontwerp dan het best tot zijn recht. Na ontvangst door de architect Bastiaan Jongerius hebben we eerst een toelichting gekregen op het project en op de achtergronden van zijn ontwerpbeslissingen, gevolgd door een rondleiding.

CONO is een coöperatie van ca. 500 boeren veelal wonend en werkend in de Beemster. De Beemster is een ruim 400 jaar oude droogmakerij onder leiding van de in Graft geboren Leeghwater door vele molens leeggemalen, in dezelfde periode en door dezelfde rijke Amsterdamse kooplieden gefinancierd als de grachtengordel van Amsterdam. Het gedachtengoed van de Renaissance viereen hoogtij. Zowel de grachtengordel als de Beemster zijn Unesco Werelderfgoed.

De Beemster is een cultuurmonument met name door de nog bestaande gaafheid van de verkaveling en het unieke mathematische water-, groen- en wegenpatroon. Landmeetkunde, centraalperspectief en de maatvoering van de gulden snede zijn bepalend geweest. Bij het ontwerpen van de kaasfabriek zijn dezelfde principes leidend geweest, zowel in de maatvoering als in de situering.

De opdracht was een plan te maken voor een fabriek van ca. 15.000 m². Na een besloten prijsvraag in 2008 tussen de architecten bureaus Neutelings/Riedijk, Cepezed en Bastiaan Jongerius heeft de laatstgenoemde de definitieve opdracht gekregen.

Het is -in tegenstelling met de meeste fabrieksgebouwen- een 'open' bouwwerk (een 'landscaper') geworden van 230 meter lang, bijna 50 meter breed en 7 meter hoog, met een geheel glazen gevel die om zoninstraling tegen te gaan wordt omhuld door een colonnade van blankhouten kolommen en een 3 meter brede dakoverstek. Een deel van het kaaspakhuis moest ondergronds gerealiseerd

worden om de 'doos' gaaf te houden. Deze kostenverhogende consequentie is ook door de opdrachtgever geaccepteerd, tekenend voor de goede samenwerking tussen ontwerper en opdrachtgever met een visie op de lange toekomst. Kwaliteit gaat boven financieel kortetermijndenken. Hulde, waren er maar meer van zulke opdrachtgevers. Ondanks de enorme

afmetingen oogt het gebouw licht en past het wonderwel in de schaal en de openheid van de Beemster met zijn prachtige wolkenluchten.

In juli 2014 is het gebouw opgeleverd en daarna zijn de nieuwe installaties aangebracht. De fabriek draait nu nog proef om het vereiste kwaliteitsniveau te krijgen (de kaas moet voldoen aan 80 kwaliteitskenmerken! om Beemsterkaas te mogen heten). Tot zolang blijft de oude fabriek nog wachten op sloop, daarna kan de oorspronkelijke polderslootstructuur hersteld worden.

www.cono.nl en www.bastiaanjongorius.nl